

Ontwerp Begroting 2019

en

Meerjarenraming

2020 - 2022

Openbaar Lichaam Sociale Werkvoorziening Drechtsteden

Postbus 528

3300 AM Dordrecht

Kamerlingh Onnesweg 1

3316 GK Dordrecht

Telefoon 078 – 6525911

Fax 078 – 6181800

Email: info@drechtwerk.nl

Website: www.drechtwerk.nl

2 maart 2018

Inhoud

1	Voorwoord begroting 2019 en meerjarenraming	3
1.1	Beleidsbegroting 2019.....	6
1.2	Programmaplan.....	6
1.3	DrechtstendenActief	8
1.4	DWGroen.....	8
1.5	De organisatie.....	9
1.6	Overhead	10
1.7	Vennootschapsbelasting (VPB).....	10
2	De Paragrafen.....	11
2.1	Weerstandvermogen en risicobeheersing.....	11
2.1.1	Risicobeheersing	13
2.2	Onderhoud kapitaalgoederen	14
2.3	Financiering	15
2.3.0	Berekening rente-omslag	16
2.3.1	Kasgeldnormering	17
2.3.2	Renterisiconormering.....	18
2.3.3	Financiële kengetallen.....	20
2.4	Bedrijfsvoering	20
2.5	Verbonden Partijen(de B.V.'s)	21
2.5.1	WerXaam B.V.....	21
2.5.2	DWGroen BV	21
4.	Toelichting op resultatenrekening 2018 en meerjarenraming 2019 - 2021	23
4.1	Aantal SW-medewerkers in Fte's	23
4.2	Omzet, kosten op order, TW:	23
4.3	Doorbelaste kosten	23
4.4	Salarissen niet-subsidiabel	23
4.5	Overige personeelskosten	23

Meerjarenraming 2019 – 2022

4.6	Algemene kosten	23
4.7	Subsidieresultaat	23
4.8	Deelnemingen	24
4.9	Incidentele baten & lasten	24
4.9.1	Incidentele Baten	24
4.9.2	Incidentele Lasten	24
5	Programmabegroting over begrotingsjaar 2019 (financiële begroting)	25
5.1	Toelichting op de geconsolideerde programmabegroting Drechtwerk	26
5.2	Meerjarenraming 2019 – 2022	32
5.3	Geprognostiseerde (meer jaren) Balans	35
5.3.1	Overzicht EMU – saldo	35

1 Voorwoord begroting 2019 en meerjarenraming

Voor u ligt de begroting 2019.

In 2017 heeft Drechtwerk haar koers om activiteiten waar mogelijk naar de markt te brengen afgerond en zich bezonnen op haar toekomstige activiteiten. De in het voorjaar 2017 gemaakte plannen die geleid hebben het besluit (30 juni 2017) om Drechtwerk te continueren, vinden hun weerslag in het nog lopende jaar 2018. In het najaar van 2017 heeft Drechtwerk de samenwerking met de sociale Dienst Drechtsteden opnieuw versterkt. Door deze samenwerking denken beide partijen in de toekomst het sociale domein beter te kunnen bedienen. Voor Drechtwerk brengt dat onder andere met zich mee dat er leer- werktrajecten zullen worden ontwikkeld die ook voor de doelgroep van de SDD interessant zijn. Door mensen uit de SDD doelgroep gebruik te laten maken van de infrastructuur van Drechtwerk, snijdt het mes aan twee kanten. Enerzijds kunnen mensen vanuit de SDD werkervaring op doen en zo doorstromen naar regulier werk, anderzijds wordt het kleiner worden van de groep SW geïndiceerde gecompenseerd. De komende tijd zal Drechtwerk zich meer inzetten om, in samenwerking met andere partijen, het door- en uitstromen van mensen uit zowel de participatie bestanden als uit de oorspronkelijke doelgroep van Drechtwerk, te bevorderen.

In deze begroting vindt u op detailniveau de verschillen tussen de (voorlopige) jaarrekening 2017, de update van de begroting 2018 en de voorliggende begroting 2019, waarin de actuele budgets zijn gehanteerd.

Evenals in vorige jaren vormt het verschil tussen de bijdrage uit het Participatiebudget (de voormalige rijkssubsidie WSW) en de feitelijke kosten van het SW bestand een negatief resultaat van € 7,2 mln. Ook landelijk is dit de grootste oorzaak van de (oplopende) tekorten voor de SW bedrijven.

Volledigheidshalve worden de verschillen tussen de jaarschijf 2019 uit de meerjarenbegroting (2018-2022) en de voorliggende actuele begroting 2019 naast elkaar gezet en op hoofdlijnen verklaard.

Meerjarenraming 2019 – 2022

Vershil jaarschijven 2019 (* € 1.000)	MJB '19-22 2019	MJB '18-21 2019	Vershil
Omzet	€ 9.579	€ 9.956	€ -377
Orderkosten	€ 1.496	€ 1.705	€ -209
Toegevoegde waarde	€ 8.083	€ 8.251	€ -168
Overige opbrengsten	€ 2.428	€ 2.537	€ -109
Doorbelasting overhead aan BV's	€ 275	€ 254	€ 21
Totaal opbrengsten	€ 10.786	€ 11.042	€ -256
			€ -
Kosten niet-gesubsidieerde medewerkers	€ 5.180	€ 4.981	€ 199
Overige personeelskosten	€ 869	€ 598	€ 271
Algemene kosten	€ 3.340	€ 3.495	€ -155
Operationeel resultaat	€ 1.397	€ 1.967	€ -570
			€ -
Salarissen Wsw-medewerkers	€ 33.563	€ 33.001	€ 562
Rijksbijdrage Wsw-medewerkers	€ 26.343	€ 24.860	€ 1.483
Subsidieresultaat	€ 7.220	€ 8.141	€ -921
			€ -
Incidentele baten en lasten	€ -174	€ 456	€ -630
Resultaat voor gemeentelijke bijdragen	€ -5.649	€ -6.631	€ 982
			€ -
Gemeentelijke bijdragen	€ 5.649	€ 6.631	€ -982
Resultaat voor bestemming	-	-	
Bestemmingsreserve			€ -
Resultaat na bestemming	-	-	

Verklaring op hoofdlijnen

- Een daling van de (netto) opbrengsten van €256K op de omzet. Deze was gebaseerd op de basis-begroting 2018 die is opgesteld in februari 2017. De verklaring voor deze afname in de omzet is benoemd in de eerdere bestuursrapportages en opgenomen in de 1ste & 2de Burap 2017, de ge-update begroting 2018 en de concept jaarrekening 2017. De belangrijkste oorzaken van de daling zijn;
 - De detacheringstarieven, waar momenteel wordt gewerkt aan het verkrijgen van een juiste loonwaarde meting.
 - Het teruglopende SW bestand in samenhang met de teruglopende productiviteit van de gemiddelde medewerker als gevolg van een stijging van de gemiddelde leeftijd en het uitblijven van instroom. (dit heeft ook effect op de detacheringstarieven)
 - De transitie die DSA door aan het maken is om meer leerwerktrajecten op te zetten en daar haar teruglopende omzet (door de afname van aantal en productiviteit) van de SW medewerkers probeert te "compenseren". Lagere overige opbrengsten van € 109K, o.a. veroorzaakt door het bijstellen van de dekkingsbijdrage vanuit de SDD op het onderdeel "voormalig Drechtwerk - personeel". Met de SDD zijn in 2017 afspraken gemaakt om deze "bevroren overeenkomst" om te zetten in een actuele stand van zaken, zodat er een transparanter beeld ontstaat tussen beide organisaties.

- Ruim € 1,48 mln. meer Rijkssubsidie, voor het leeuwendeel ontstaan door die hier boven benoemde aanpassing op het onderdeel “voormalig Drechtwerk - personeel” in combinatie met de meest recente aanpassing van de Rijkssubsidie vanuit de Septembercirculaire 2017.
- Stijging van de salarissen van het SW personeel met € 562K en de stijging van de kosten van het aantal niet gesubsidieerde medewerkers met € 199K als gevolg van de voortschrijdende ontwikkeling vanuit de bestuurlijke verantwoordingen 2017.
- Daling van de incidentele begrote lasten, voornamelijk veroorzaakt door de ambitie om de verliezen van de Groen BV terug te dringen naar “nul” plus de verwachting van de dividenduitkering op de SJV FrisFacilitair BV. Beide een totaal effect van ruim € 600K

In de presentatie van de begroting 2019 en haar doorkijk tot 2022 zit nog een aantal onbekenden:

- De ontwikkeling van DSA: hoe de participatie activiteiten zich verder zullen ontwikkelen.
- De mogelijke compensaties vanuit het Rijk op de loon- & prijs ontwikkelingen .
- De nieuw af te sluiten cao's en de Rijksbudgetten die in de komende meicirculaire worden gepresenteerd.

Een en ander leidt per saldo tot een € 0,98 miljoen lagere begrote gemeentelijke bijdrage voor 2019 dan werd verwacht volgens de vorige meerjarenraming.

Jacques Thielen
Algemeen Directeur

1.1 Beleidsbegroting 2019

In het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (hierna te noemen BBV) wordt voorgeschreven dat de begroting bestaat uit twee delen, te weten de beleidsbegroting en de financiële begroting. Daarbij is nader gedefinieerd dat de beleidsbegroting bestaat uit het programmaplan en de paragrafen.

Zoals uit de financiële begroting zal blijken, zijn een aantal paragrafen binnen Drechtwerk niet aan de orde, te weten de paragraaf lokale heffingen, de paragraaf betreffende het onderhoud kapitaalgoederen voor zover het wegen, riolering, water en groen betreft en de paragraaf betreffende het grondbeleid. De overige paragrafen zijn bij Drechtwerk wel van toepassing.

Vernieuwing BBV

De wijzigingen in het BBV voor het begrotingsjaar 2018 die van toepassing zijn op de gemeenschappelijke regelingen zullen, voor zover mogelijk, in deze beleidsarme begroting worden meegenomen en zijn daarmee in overeenstemming met de nieuwe regels uit het wijzigingsbesluit.

Deze wijzigingen betreffen onder andere: uniforme basis set van financiële kengetallen, verbeterde informatie over verbonden partijen, overhead, aanpassingen in het stelsel van baten en lasten, uniforme indeling in taakvelden zoals voor Drechtwerk – taakveld 611 Sociale werkvoorziening – onder het Sociaal Domein ect.

1.2 Programmaplan

De OLSW Drechtwerk is opgericht voor de uitvoering van de WSW. Met de invoering van de Participatiewet is de uitvoering van deze verplichting een afgeleide van de Participatiewet. Drechtwerk is het samenwerkingsorgaan voor de gemeenten Alblasterdam, Dordrecht, Hendrik Ido Ambacht, Papendrecht, Sliedrecht en Zwijndrecht. De opdracht aan Drechtwerk is om de uitvoering van de SW en de werkzaamheden die hiermee verband houden uit te voeren binnen de door het bestuur vastgestelde begroting en eventuele wijzigingen daarop. Daarnaast kan Drechtwerk, vanuit haar rol en positie binnen de Drechtsteden, gevraagd worden de kennis en infrastructuur in te zetten ten behoeve van andere doelgroepen. De laatste zal de komende jaren van toenemend belang worden.

Drechtwerk biedt met haar participatiebedrijf DrechtstedenActief, werk aan mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt en met relatief lage loonwaarden. Dat doet ze met een grote groep WSW-medewerkers, maar ook met mensen uit de brede doelgroep van de Participatiewet en vanuit de Zorg (arbeidsmatige dagbesteding en werk).

Daarnaast bevordert Drechtwerk het zo veel mogelijk plaatsen van mensen uit deze doelgroepen in reguliere bedrijven en sociale ondernemingen. Dit doet Drechtwerk onder andere in samenwerking met Assembly Partner, een oude b.v. van Drechtwerk, via een Social Joint Venture met Frisfacilitair en met behulp van de eigen DWGroen BV.

Het individueel uitplaatsen vindt via samenwerking met Baanbrekend Drechtsteden, de werkgeversbenadering van de Drechtsteden door de Sociale Dienst Drechtsteden plaats. Daarnaast zijn er verschillende initiatieven in de regio rond werk, participatie en zorg.

Alle reeds veranderde zaken zijn in deze beleidsarme begroting 2019 verwerkt. Alle nog gaande zaken zullen, zodra daar helderheid en besluitvorming over is, via de rapportages of een begrotingsactualisatie, in de begroting worden verwerkt.

De belangrijkste ontwikkelingen bij Drechtwerk en haar entiteiten in 2019:

1.3 DrechtstendenActief

- Instroom, participatie en ontwikkelingsmogelijkheden bieden en versterken aan een bredere doelgroep met een afstand tot de arbeidsmarkt, in samenwerking met de SDD en het UWV en eventuele andere partijen. .
- Als zelfstandig Participatiebedrijf opereren in het netwerk van lokale participatiebedrijven
- Zich verder richten op samenwerking met andere partijen die actief zijn in het sociaal domein zoals zorgaanbieders, Sociale Dienst Drechtsteden, UWV, onderwijsinstellingen en delen van het bedrijfsleven.
- Voldoende omzet genereren om de infrastructuur in stand te kunnen houden die nodig is voor de bestaande (en nieuwe) doelgroep(en).
- Een zo goed mogelijk bedrijfsresultaat halen zodat overheidssubsidie tot een minimum beperkt kan blijven.

1.4 DWGroen

- Het uitoefenen van een hoveniersbedrijf.
- Het aanbieden van arbeidsontwikkeling en passend werk aan medewerkers in het kader van de Wet Sociale Werkvoorziening.
- Het aanbieden van re-integratie- en andere vergelijkbare trajecten als erkend leer-, werk- en ontwikkelbedrijf.
- Het streven naar een natuurlijk partnership met de in Drechtwerk verenigde gemeenten en andere aanbieders voor het beheer van (openbaar) groen.

1.5 De organisatie

1.6 Overhead

(Onder bewerking t.b.v. definitieve vaststelling door AB 4 juli 2018)

In het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) is gedefinieerd welke lasten en baten onderdeel uitmaken van het verplichte programma overhead.

De overhead van Drechtwerk bestaat voor het grootste gedeelte uit de lasten/baten vanuit de zogenaamde PIJOFACH-taken (personele zaken, financiële zaken, ICT en huisvesting).

Tot slot is een groot deel van de (eigen) personeelskosten en de daaraan verbonden algemene kosten tot de overhead te rekenen. Hiertoe behoren bijvoorbeeld de centrale taken voor directie, secretariaat, financiën en P&O.

Programmaplan Overhead (taakveld 0.4)

Omschrijving	Begroting 2019			Begroting 2020			Begroting 2021			Begroting 2022		
	lasten	bat	saldo	lasten	bat	saldo	lasten	bat	saldo	lasten	bat	saldo
Organisatiebreed Planning & Control Financiële Dienstverlening Informatisering Huisvesting Salarisadministratie Personeel & Organisatie												
Totaal overhead												
Toevoegingen en onttrekkingen Reserves												
Saldo overhead												

1.7 Vennootschapsbelasting (VPB)

Sinds 1 januari 2016 vallen onderdelen van Drechtwerk onder de VPB plicht. Het betreft hier de Groen BV en Werzaam BV. Beide worden conform richtlijnen en wetgeving en in samenspraak met de Belastingdienst (het horizontaaltoezicht) jaarlijks afgewikkeld.

Voor de jaarlijkse aangifte vennootschapsbelasting maakt Drechtwerk gebruik van de externe advisering van een accountantskantoor.

2 De Paragrafen

Binnen de (7 verplichte) paragrafen vanuit het BBV zijn er voor de organisatie Drechtwerk twee 2 niet van toepassing. Dit betreffen de paragrafen Lokale heffingen en Grondbeleid. Deze zijn daarom ook niet opgenomen in deze voorliggende meerjarenbegroting 2019.

2.1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Het weerstandsvermogen kan gedefinieerd worden als ‘het vermogen van Drechtwerk om niet-structurele financiële risico’s op te kunnen vangen teneinde haar taken te kunnen voortzetten’. Het weerstandsvermogen wordt gevormd uit de algemene reserve, stille reserves & voorzieningen.

Reserves & Voorzieningen

Omschrijving	1-1-2019	vermeerderingen	verminderingen	31-12-2019
Reserves				
Reserve Transitie	248.861		100.000	148.861
Reserve Wet Werk en Zekerheid	35.938		25.000	10.938
Totaal Reserves	284.800	-	125.000	159.800
Voorzieningen				
Voorz. WW verplichting	295.481		50.000	245.481
Voorz. Meerjarenonderhoudsplan (MROP)	381.000	101.000		482.000
Totaal Voorzieningen	676.481	101.000	50.000	727.481

Transitie Reserve

De reserve “transitie” is gevormd om kosten die samenhangen met de transitie te dekken.

Wet Werk en Zekerheid Reserve

In het AB van 9 juli 2015 is besloten om vanuit de resultaatbestemming jaarrekening 2014 deze bestemmingsreserve in te stellen. De verwachting is dat als gevolg van de nieuwe Wet Werk en Zekerheid vanaf 2015 een (structureel) nadeel zal ontstaan voor te betalen transitievergoedingen. Met name als gevolg van ontslag na ziekte dat in de SW bovengemiddeld voorkomt.

WW Voorziening

Drechtwerk is voor enkele ontslagen ambtenaren eigen risicodragers voor de WW-uitkering. Het UWV verhaalt de bruto WW en werkgeverslasten bij de werkgever. De voorziening wordt gevormd op basis van de geraamde lasten uitgaande van de maximale wettelijke rechten, verminderd met verwachte eerdere nieuwe dienstverbanden en eventuele andere terug verdiensten. Daarnaast wordt ook een deel bovenwettelijke uitkering t.l.v. deze voorziening gebracht.

Meerjaren onderhoudsvoorziening

In de 1ste burap 2016 heeft de verantwoording van de huisvestingskredieten plaats gevonden. Aangezien Drechtwerk nu formeel eigenaar is van het resterende gebouw aan de Snelliusstraat, zijn we ook verantwoordelijk voor het onderhoud. Voor dit onderhoud is een meerjaren onderhoudsplan opgesteld. Dit plan voorziet in een jaarlijkse storting in een te vormen onderhoudsvoorziening om de

fluctuaties in kosten van (groot) onderhoud op te vangen. Bij de 2e burap 2016 heeft het AB besloten deze voorziening formeel in te stellen (jaarlijkse storting van 140 k). Vanaf 2017 is deze storting bijgesteld naar 101 k.

2.1.1 Risicobeheersing

Drechtwerk heeft geen weerstandsvermogen. Het bestuur heeft er bewust voor gekozen om geen weerstandsvermogen te creëren bij de GR, mede vanuit het perspectief dat de deelnemende gemeenten als eigenaren volledig risicodragend zijn. Navolgend worden de belangrijkste latente risico's geduid:

- Bij het opstellen van de (meerjaren) begroting wordt gewerkt met bekende (exacte) ontwikkelingen op gebieden als aanpassingen van WML, loonprijsontwikkelingen, bekende Cao afspraken waar van toepassing. Vaststaande gegevens over landelijke ontwikkelingen, gepubliceerd in de mei- en septembercirculaires van het Rijk zijn hierin verwerkt. Elke wijziging of aanpassing hebben dus direct effect op de nu gepresenteerde (meerjaren) begroting. Een afwijking van 1% op de lonen voor SW heeft een effect van € 340.000 en overig personeel een effect van € 51.000.
- Rijkssubsidie SW (vanaf 1-1-2008 gemeentelijke subsidie SW): de subsidie SW is de belangrijkste inkomstenbron van Drechtwerk. Wijziging in de bekostigingssystematiek kan gevolgen hebben voor de omvang van de subsidie SW, d.w.z. dat het ministerie de hoogte van de subsidie per SE bepaald. Elke euro verandering in de subsidie veroorzaakt een gelijke mutatie in het tekort zowel positief als negatief. (in deze begroting zijn de meest recente budgetten verwerkt, septembercircularie 2017 als wel een verwachte (minimale) Rijkscompensatie)
- Bij de invoering van de participatiewet is de door het Rijk begrote bezuiniging op de rijksbijdrage als uitgangspunt genomen. Voor de verdeling van de subsidiegelden wordt rekening gehouden met een zogenaamde blijf kansberekening. De werkelijke uitstroom van Drechtwerk versus de uitstroom vanuit het actuariael model waar vanuit het Rijk werkt, kan grote afwijkingen hebben hetgeen kan leiden tot aanzienlijke tekorten op de subsidie inkomsten ten opzichte van de salarisbetalingen zoals inmiddels gepresenteerd.
- Ziekteverzuim: de realiteit (jaarrekening 2017) geeft een ziekteverzuim van zo'n 9,7%. Indien het ziekteverzuim 1% hoger uitvalt betekent dit een extra tekort van € 300.000,- (50% van de 30.000 verloren uren x € 20,--)
- Kamerlingh Onnesweg 1: onvoorziene benodigde maatregelen om te voldoen aan wet- en regelgeving kunnen impact hebben op het exploitatieresultaat.
- Uitstaande geldlening aan Assembly Partner B.V. op 1 januari 2018 groot € 1.100.000. Bij faillissement is het risico tot het niet volledig innen van de uitstaande lening reëel. Bij het opstellen van de risico inventarisatie zijn geen negatieve signalen en of ontwikkelingen die duiden op dit mogelijk risico, laatste aflossing zal zijn in het jaar 2023.
- Uitstaande geldlening aan FrisFacilitair B.V. op 1 januari 2018 groot € 228.000. Bij mogelijk faillissement is het risico tot het niet volledig innen van de uitstaande lening reëel. Bij het opstellen van de risico inventarisatie zijn geen negatieve signalen en of ontwikkelingen die duiden op dit mogelijk risico, laatste aflossing zal zijn in het jaar 2025.

Het weerstandsvermogen is niet voldoende om de hierboven genoemde risico's te dekken als ze zich voordoen. Eventuele kosten van de risico's komen dan ten laste van de jaarrekening en daarmee uiteindelijk ten laste van de deelnemende gemeenten.

2.2 Onderhoud kapitaalgoederen

Onder kapitaalgoederen wordt verstaan: de in eigendom verkregen terreinen, gebouwen en installaties en onderhoud e.d. voor gehuurde/gepachte objecten. Hieronder vallen de volgende locaties:

- Het onderkomen Bakestein in Zwijndrecht.
- Het onderkomen de Lockhorst in Sliedrecht.
- Het kassencomplex in 's Gravendeel.
- De hoofdlocatie van Drechtwerk aan de Kamerlingh Onnesweg 1 te Dordrecht.

De locaties zijn in goede conditie, worden regelmatig geïnspecteerd door externe organisaties (brand- en bedrijfsschadeverzekeraar) en/of door Drechtwerk ingehuurde installatiebedrijven.

De eerste drie locaties worden verhuurd. De onderhoudskosten van deze locaties zijn in het verhuurcontract opgenomen en liggen bij de hurende partijen. Voor wat betreft de hoofdlocatie voert Drechtwerk haar onderhoudsbeleid met regulier onderhoud via de jaarlijkse exploitatie en is opgenomen in de begroting onder de kosten voor "Onderhoud".

Voor het groot onderhoud heeft Drechtwerk sinds haar eigenaarschap (sinds 2016) een meerjaren onderhoudsvoorziening gevormd. De meerjaren onderhoudsbegroting wordt jaarlijks geactualiseerd in de jarenplaning. Er vindt een jaarlijkse dotatie plaats t.b.v. deze voorziening, deze is eveneens opgenomen in de exploitatie van het lopend jaar.

2.3 Financiering

Bij financiering gaat het om de vraag hoe Drechtwerk zo adequaat mogelijk omgaat met de financieringsbehoefte en hoe daarin zo goed mogelijk kan worden voorzien.

In het Treasurystatuut is rekening gehouden met de relevante bepalingen van de wettelijke kaders (de Wet Fido, de Gemeentewet, de Wet Gemeenschappelijke Regelingen en de Algemene Wet Bestuursrecht). De toekomstige renterisico's worden middels de kasgeldlimiet en de renterisiconormering in kaart gebracht. Binnen de kaders van het statuut wordt het te voeren beleid voor 2019 aangegeven.

Het belang van een adequate beheersing van de geldstromen wordt steeds groter. Een (periodieke en voortschrijdende) analyse van de bestaande liquiditeitspositie, alsook een goed (meerjarig) inzicht in de ontwikkeling hiervan zijn dan ook van groot belang. Hiermee kunnen we tijdig anticiperen en de juiste maatregelen treffen. Dit ook in het licht van het Schatkistbankieren (SKB).

2.3.0 Berekening rente-omslag

In deze Meerjarenbegroting 2019-2022 nemen we, conform de nieuwe regelgeving BBV, een overzicht op (taakveld 0.5), waarmee transparant inzicht wordt geboden in de rentelasten, het renteresultaat en de wijze van rentetoerekening aan investeringen (projecten) en het taakveld (programma). De rentetoerekening aan de taakveld moet worden toegerekend met behulp van een rente-omslagpercentage.

De omslagrente wordt bij de begroting berekend door de werkelijk aan het taakveld toe te rekenen rente (in Euro's) te delen door de boekwaarde per 1 januari van de vaste activa die integraal zijn gefinancierd. De omslagrente moet vervolgens op consistente en eenduidige wijze worden toegerekend aan de individuele activa. Het is niet toegestaan om per investering of taakveld (doelstelling) te differentiëren in het toe te rekenen rentepercentage.

Indien de werkelijke rentelasten (in Euro's) die over een jaar aan het taakveld had moeten worden doorbelast afwijken van de rentelasten (in Euro's) die op basis van de voor gecalculeerde renteomslag aan de taakvelden zijn toegerekend, dan kan het Bestuur van Drechtwerk besluiten tot correctie. Correctie wordt verplicht gesteld indien deze afwijking groter is dan 25%.

Omslagrente toerekenen aan activa

Drechtwerk past als GR de feitelijk toerekening van de omslagrente niet toe, ondanks de wettelijke verplichting, aangezien dit in de situatie van Drechtwerk slechts een administratieve handeling is, immers Drechtwerk rekent niets door aan "derden" daarmee betalen de gemeenten de omslagrente als wel ontvangen de omslagrente via de exploitatie.

Rentetoerekening aan reserves en voorzieningen

Alhoewel in het BBV de mogelijkheid vooralsnog blijft bestaan om een rentevergoeding (of een vergoeding voor de inflatie) over het eigen vermogen en de voorzieningen te berekenen en deze door te belasten aan de taakvelden, adviseert de Commissie BBV vanwege het verlangde inzicht, de eenvoud en transparantie deze systematiek niet (meer) toe te passen. Drechtwerk volgt de aanbeveling vanuit de commissie BBV om geen rente toe te rekenen.

Renteschema voor jaar:		2019	2020	2021	2022
A1	Externe rentelasten lange financiering	451.095,35	429.902,92	408.479,66	386.939,00
A2	Prognose rente nieuwe lange financiering	-	-	-	-
A3	Prognose rente op korte financiering	-	-	-	-
A4	rentebaten verstrekte leningen (-/-)	125.000,00	120.000,00	115.000,00	110.000,00
B	overige rentebaten extern (-/-)	-	-	-	-
Totaal door te berekenen externe rente		326.095,35	309.902,92	293.479,66	276.939,00
C1	Rentedoorberekening Grondexploitatie (NVT)	nvt	nvt	nvt	nvt
C2	Rente projectfinanciering aan taakveld toe te rekenen (NVT)	nvt	nvt	nvt	nvt
Saldo door te rekenen rente extern		-	-	-	-
D1	Rente over eigen vermogen (NVT)	nvt	nvt	nvt	nvt
D2	Rente over voorzieningen (Contante waarde) (NVT)	nvt	nvt	nvt	nvt
De aan taakvelden toe te rekenen rente		326.095,35	309.902,92	293.479,66	276.939,00
E	Werkelijk aan taakveld toegerekende rente	-	-	-	-
F	Renteresultaat op taakveld Treasury	326.095,35	309.902,92	293.479,66	276.939,00
G	Totaal van de activa per 1 januari (boekwaarde)	25.399.915,00	24.393.970,23	23.374.069,97	22.339.985,35
	In beginsel te hanteren omslag % (F/G)	1,283844254	1,270407876	1,25557791	1,23965614
Rente-omslag afgerond (maximaal 0,5 %)		1,50%	1,50%	1,50%	1,50%

2.3.1 Kasgeldnormering

De kasgeldlimiet heeft betrekking op leningen met een looptijd tot maximaal 1 jaar en de renterisiconorm op leningen met een looptijd vanaf 1 jaar. Het doel van deze normen uit hoofde van de wet Fido is te voorkomen dat bij herfinanciering van de leningen bij hogere rente grote fluctuaties optreden in de hoogte van de rente die Drechtwerk moet betalen. De normen beperken de budgettaire risico's.

Het niveau van de korte leningen, de kasgeldlimiet, is gelimiteerd tot 8,2% van het begrotingstotaal. De renterisiconorm houdt in dat maximaal 20% van de lange leningen per jaar afgelost kan worden. De norm beoogt een evenwichtige opbouw van de leningen in de tijd.

Drechtwerk streeft ernaar zo optimaal mogelijke benutting van de toegestane kasgeldlimiet, waarbij structurele overschrijdingen niet worden toegestaan.

Begrotingstotaal per 1 januari 2019:

Sommatie van:

- Bedrijfslasten € 45 miljoen
- Kosten orders € 0 miljoen (onbekend)
- Totaal € 45 miljoen

Kasgeldnorm: het vastgestelde percentage van 8,2% over het begrotingstotaal van € 45 miljoen resulteert in een kasgeldlimiet van € 3.689.000

(x € 1.000)

Periode	Netto vlottend (+) of overschot middelen (-)	Kasgeldlimiet	Ruimte (+) of Overschrijding (-)
Kwartaal 1	-1.051	3.689	4.740
Kwartaal 2	-1.092	3.689	4.781
Kwartaal 3	-321	3.689	4.011
Kwartaal 4	-783	3.689	4.472
Gemiddelde	-812	3.689	4.501

De totaal netto vlottende schuld bestaat uit de omvang korte schulden (< 1 jaar) gecorrigeerd met de vlottende middelen (< 1 jaar), zijnde kas-, bank- en giro saldi. Bij het begroten van de kasgeldnorm is er geen netto vlottende schuld maar een positief overschot (vlottende) middelen verwacht.

2.3.2 Renterisiconormering

In de wet FIDO wordt de renterisiconorm gehanteerd als norm voor de samenstelling van de lange leningen portefeuille. Jaarlijks mogen de renterisico's uit hoofde van renteherziening en herfinanciering niet hoger zijn dan 20% van het begrotingstotaal. Het doel is op deze wijze afdoende spreiding aan te brengen in de rente typische looptijden van de leningenportefeuille, waardoor jaarlijks slechts een gedeelte van de leningenportefeuille aan renteherziening (tegen de op dat moment geldende rente) toe is. De totale Begroting bedraagt per 1 januari 2019 € 45 miljoen. Er wordt voor 2019 geen herfinanciering of nieuwe leningen voorzien.

De renterisiconorm bedraagt 20% van het begrotingstotaal, te weten € 9 mln.

Drechtwerk blijft ruimschoots binnen de renterisiconorm.

De bepaling van het renterisico per 1 januari 2019 is als volgt:

	Omschrijving	Bedragen x € 1.000,-
1a	Renteherziening op vaste schuld o/g	-
1b	Renteherziening op vaste schuld u/g	-
2	Netto renteherziening vaste schuld (1a - 1b)	-
3a	Nieuw aangetrokken schuld	-
3b	Nieuw verstrekte leningen	-
4	Netto nieuw aangetrokken schuld (3a - 3B)	-
5	Betaalde aflossingen	1.006
6	Herfinanciering (laagste van 4 en 5)	-
7	Renterisico op vaste schuld	1.006

Bepaling van de ruimte c.q. de overschrijding t.o.v. de renterisico norm 2019:

	Omschrijving	Bedragen x € 1.000,-
8	Stand vaste schuld per 1 januari 2019	25.400
9	Percentage conform ministeriele regeling	20%
10	Renterisiconorm (20% van 45 mln)	8.998
	Toets renterisiconorm	-
10	Renterisiconorm	8.998
7	Renterisico op vaste schuld	1.006
11	Ruimte (+) / overschrijding (-) ; (10 - 7)	7.992

Meerjarenraming 2019 – 2022

Financieringsbehoefte en Leningenportefeuille

Vertrekpunt bij de analyse van de liquiditeitspositie en financieringsbehoefte is de bestaande leningenportefeuille. Gelet op de liquiditeitsbegroting wordt er voor 2019 geen financieringsbehoefte voorzien.

De leningenportefeuille 2019 laat het volgende beeld zien:

(* € 1000,-)	Verstrekker	Soort lening	Nominaal bedrag	Laatste aflossing	Rente %	Stand per 1-1-2019	Afloss.	Stand per 31-12-2019
Lening	BNG 40.0094578	Lineair	€ 700	2022	5,49	€ 131	€ 35	€ 96
Lening	BNG 40.0097704	Lineair	€ 3.000	2028	4,33	€ 1.140	€ 120	€ 1.020
Lening	BNG 40.109859	Annuitair	€ 23.600	2039	1,64	€ 21.129	€ 851	€ 20.278
Lening	BNG 40.109860	Fixed	€ 3.000	2039	1,96	€ 3.000	€ -	€ 3.000
Totaal leningenportefeuille			€ 30.300			€ 25.400	€ 1.006	€ 24.394

Schatkistbankieren

Eind 2013 is het verplicht schatkistbankieren ingevoerd. Toegestaan blijft dat decentrale overheden een bedrag van 0,75% van het begrotingstotaal buiten de Schatkist mogen houden, het zogenoemde drempelbedrag. Het drempelbedrag mag als gemiddeld creditbedrag per kwartaal niet overschreden worden.

Benutting drempelbedrag Schatkistbankieren 2019

Begrotingstotaal: € 45 mln.

Wettelijke percentage: 0,75%

Drempelbedrag: € 340.000

Kwartaalprognose benutting drempelbedrag 2019:

(x 1 mln)	1e kw	2e kw	3e kw	4e kw
Gemiddelde stand liquide middelen	1,05	1,09	0,32	0,78
Drempelbedrag	0,34	0,34	0,34	0,34
Ruimte	0,71	0,75	0,02-	0,45

2.3.3 Financiële kengetallen

(Onder bewerking t.b.v. definitieve vaststelling door AB 4 juli 2018)

Kengetallen meerjarig	jaarrekening 2016	begroot 2017	begroot 2018	begroot 2019	begroot 2020	begroot 2021
Netto schuldquote	53,3%	58,7%	57,8%	57,4%	56,5%	55,5%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle leningen	48,9%	53,9%	53,1%	52,5%	51,5%	50,4%
Solvabiliteitsratio	3,7%	1,7%	0,3%	0,3%	0,4%	0,4%
Grondexploitatie	-	-	-	-	-	-
Structurele exploitatieruimte	3,8%	0,3%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Belastingcapaciteit	-	-	-	-	-	-

2.4 Bedrijfsvoering

De maatregelen die zijn voortgekomen uit het in 2017 geschreven strategieplan hebben er toe geleid dat in de loop van 2018 de bedrijfsvoering verder is gestabiliseerde en op een acceptabel niveau is gebracht. Ook voor de komend jaren zal dit het geval zijn. Om via onze infrastructuur eigen middelen te genereren is begin 2018 de helft van de kantoorruimte te huur aangeboden aan een andere partij. Naar verwachting zal deze verhuur in 2018 daadwerkelijk plaatsvinden. Drechtwerk heeft haar gebouw (het dak) aangeboden voor een SDE traject waarbij het dakoppervlak kan worden ingezet voor de opwekking van zonne-energie. In 2018 is Drechtwerk lid geworden van de door de gemeente Dordrecht aanbevolen vereniging van het bedrijventerrein waarbinnen Drechtwerk is gehuisvest. Naar verwachting leidt dit tot toekomstige bezuinigingen op het vlak van bewaking en beveiliging. Daarnaast hoopt Drechtwerk binnen deze vereniging extra opdrachten voor DW Groen in de wacht te slepen.

In het laatste kwartaal van 2017 hebben SDD en Drechtwerk stappen gezet om op bestuurlijk niveau fiat te krijgen voor de oprichting van een gemeenschappelijke b.v. die zich richt op het detacheren. Het hanteren van een eenduidige werkgeversbenadering en het goed en doelmatig kunnen bedienen van alle doelgroepen die een traject naar werk nodig hebben, is het doel van deze in 2108 verder in te richten gemeenschappelijke detacheringsorganisatie. Daarnaast zijn er met de SDD afspraken gemaakt rond een aantal leer- werktrajecten, speciaal gericht op mensen die vanuit de SDD naar werk geleid kunnen worden nadat zij bij Drechtwerk ervaring met werk en eventuele specifieke scholing (heftruck) hebben opgedaan. Op dit moment wordt onderzocht of er ook met andere partijen gewerkt kan worden aan specifieke leer- werktrajecten waar in de markt vraag naar is.

Ten aanzien van het actualiseren van de ICT omgeving en het op peil houden van de afdeling I&A is afgesproken dat dit i n samenhang met de ontwikkeling van de gemeenschappelijk in te richten b.v. van de SDD en Drechtwerk zal gebeuren.

2.5 Verbonden Partijen(de B.V.'s)

We spreken van een verbonden partij wanneer de gekozen vorm van samenwerking leidt tot een rechtspersoon, waarin Drechtwerk een bestuurlijk én een financieel belang heeft. Bestuurlijk belang is zeggenschap, ofwel via vertegenwoordiging in het bestuur ofwel via stemrecht. Financieel belang is het ter beschikking stellen van een bedrag dat niet verhaalbaar is indien de verbonden partij failliet gaat, ofwel, waarvoor aansprakelijkheid bestaat indien de verbonden partij haar verplichtingen niet nakomt. Hieronder vallen ook de ontvangst van baten uit beleggingsdeelnemingen, leningen of werkkapitaal verstrekken, garant staan en/of grond bezit wat in de verbonden partij is ingebracht.

2.5.1 WerXaam B.V.

Sinds 2006 is WerXaam als personeels BV van Drechtwerk het antwoord op de benodigde marktconformiteit van arbeidsvoorwaarden en flexibiliteit van arbeid van niet-SW-personeel.

Drechtwerk bekleedt in overheidsland een bijzondere positie. Enerzijds is Drechtwerk een publieke rechtspersoon in de vorm van een gemeenschappelijke regeling, die de Wet Sociale Werkvoorziening uitvoert in opdracht van gemeenten. Anderzijds opereert Drechtwerk - als aanbieder van diensten en producten - te midden van private markten en ondernemingen. Op deze markten wordt flexibiliteit gevraagd, ook op het gebied van aanstelling en ontslag. Deze flexibiliteit kan echter niet altijd gegeven worden als het ambtelijk personeel betreft..

Om te voorkomen dat een derde rechtspositievorm in de Drechtwerkorganisatie tot arbeidsvoorwaardelijke verschillen leidt, wordt in de arbeidsvoorwaardenregeling van de personeels-bv zoveel mogelijk aangesloten bij de bestaande ambtelijke rechtspositie.

Payroller voor bijstandsgerechtigden:

Op verzoek van de Sociale Dienst Drechtsteden vervult WerXaam sinds medio 2014, op rekening en risico van de SDD, de rol van payroller voor de gedetacheerde mensen uit de bijstand en, inmiddels, de participatiewet.

Exploitatie resultaat 2019; nihil

2.5.2 DWGroen BV

Op 24 oktober 2012 zijn de statuten van de BV opgesteld. De activiteiten, die DWGroen BV verricht, zijn:

- Het uitoefenen van een hoveniersbedrijf.
- Het aanbieden van arbeidsontwikkeling en passend werk aan medewerkers in het kader van de Wet Sociale Werkvoorziening.
- Het aanbieden van re-integratie- en andere vergelijkbare trajecten als erkend leer-, werk- en ontwikkelbedrijf.

DWGroen BV is statutair gevestigd aan de Kamerlingh Onnesweg 1 te Dordrecht.

Drechtwerk is 100% aandeelhouder van DWGroen BV.

Het Openbaar Lichaam Sociale Werkvoorziening Drechtsteden staat garant voor de verliezen van DWGroen BV.

Exploitatie resultaat 2019; € 0 (meerjarig opgenomen)

2.5.3 FrisFacilitair BV

FrisFacilitair BV is gevestigd aan de Pascalstraat 70 te Dordrecht. Drechtwerk is sinds 1 januari 2016 voor 47% aandeelhouder.

De activiteiten die FrisFacilitair verricht zijn:

- Het aanbieden van professionele schoonmaak-, wasserij-, schilder- en onderhoudsdiensten.
- Het aanbieden van arbeidsontwikkeling en passend werk aan medewerkers in het kader van de Wet Sociale Werkvoorziening.
- Het aanbieden van re-integratie- en andere vergelijkbare trajecten als erkend leer-, werk- en ontwikkelbedrijf.

4. Toelichting op resultatenrekening 2018 en meerjarenraming 2019 - 2021

4.1 Aantal SW-medewerkers in Fte's

Uitgangspunt van de begroting 2019 en meerjarenraming is dat er vanaf 1 januari 2015 geen nieuwe instroom is van SW-personeel. Het aantal SW-medewerkers (excl. Begeleid Werken) is vanaf 2019 t/m 2022 als volgt geprognoseerd:

	<u>Aanvang</u>	<u>Einde</u>	<u>Gemiddeld</u>
2019	1041	1007	1019
2020	1007	989	998
2021	989	968	979
2022	968	936	952

Omdat er alleen nog uitstroom is en geen “goedkope” instroom, en de lager ingeschaalde tijdelijke contracten van afgelopen jaren inmiddels zijn uitgestroomd zal het gemiddeld loon van de SW door cao - ontwikkelingen blijven stijgen. Dit in tegenstelling tot eerdere berekeningen waarbij de instroom tegen het minimum ook een positief effect had op het gemiddelde SW-loon.

4.2 Omzet, kosten op order, TW:

Bij het opstellen van de begroting en meerjarenraming is geen rekening gehouden met de effecten in de omzet, daar de daling van het aantal fte WSW-personeel jaarlijks minder sterk afneemt dan (landelijk) verwacht. De verwachting t.o.v. de omzet is dan ook dat voortsnog de daling nog gecompenseerd gaat worden met een nieuwe instroom vanuit de Participatie-populatie.

4.3 Doorbelaste kosten

De overige doorbelaste kosten zijn geactualiseerd en doorgezet in de meerjarenraming. Hierbij is alleen nog de Groen BV in deze begroting opgenomen.

4.4 Salarissen niet-subsidiabel

Er is bij deze beleidsarme begroting geen rekening gehouden met eventuele cao-verhoging en of verhoging voor werkgeverspremies sociale lasten en pensioen. Het risico hiervan is geduid in de risicoparagraaf. Bij de begeleiding van SW- en overige personeel is uitgegaan van een workload van 50 fte per afdelingshoofd.

4.5 Overige personeelskosten

Bij de berekening van 2019 en verder is rekening gehouden (t.o.v. 2018) met mogelijke afname van personeel. Er is geen rekening gehouden met een indexering van deze kosten.

4.6 Algemene kosten

Tenzij expliciet aangegeven zijn de algemene kosten gebaseerd op de jaarrekening 2017 in combinatie met de update van de begroting 2018.

4.7 Subsidieresultaat

Vanwege onbekendheid met de mogelijke cao ontwikkelingen voor de WSW is in voorliggende begroting geen rekening gehouden met loonstijgingen. Alleen wijzigingen uit 2018, zijn verwerkt.

Het gemiddeld loon per fte SW bedraagt daarmee in 2019 over onze medewerkers € 32.937,- en ligt € 528 hoger dan bij de update van de begroting 2018.

Sinds 2015 loopt de subsidiebijdrage via het gemeentelijke participatiebudget. De subsidie is macro gefixeerd op de in 2014 bepaalde (aflopende) budgetten. De hoogte van de bedragen per SE en de verdeling over de gemeenten is daarbij afhankelijk van het landelijk aantal WSW-ers (hoe minder WSW-ers, hoe hoger het bedrag per SE en visa versa) en het aantal WSW-ers per gemeente ten opzichte van het landelijk totaal. De laatst bekende budgetten zijn gepresenteerd in de septembercirculaire 2017. In de meicirculaire 2018 zullen de meest actuele budgetten voor de gemeenten worden gepresenteerd.

4.8 Deelnemingen

In 2019 heeft Drechtwerk naast de pay-rol-BV WerXaam alleen nog de BV DWGroen en participeert voor 47% in FrisFacilitair BV.

4.9 Incidentele baten & lasten

4.9.1 Incidentele Baten

De in de begroting opgenomen incidentele baten zijn gevormd door € 30.000 vrijval van balans door verjaring van vorderingen en de begrote dividend uitkering verwachting € 150.000 vanuit FrisFacilitair BV.

4.9.2 Incidentele Lasten

De in de begroting opgenomen incidentele lasten voor 2019 bestaan voornamelijk uit het verwachte verlies van de Groen BV.

5 Programmabegroting over begrotingsjaar 2019 (financiële begroting)

Programma (bedragen x € 1.000)	Jaarrekening 2017			(up-date) Begroting 2018			Begroting 2019		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Gerealiseerde baten en lasten per programma:									
- Drechtwerk & DSA	47.438	42.972	4.466	46.314	39.999	6.315	44.451	38.802	5.649
Algemene dekkingsmiddelen per programma:									
- Gemeentelijke Bijdrage gemeenten		4.714	4.714		6.314	6.314		5.649	5.649
Totaal saldo baten & lasten	47.438	47.686	-248	46.314	46.314	0	44.451	44.451	0
Onttrekking aan bestemmingsreserve:									
- Drechtwerk		535	-535						
Resultaat na bestemming	47.438	48.221	-783	46.314	46.314	0	44.451	44.451	0

5.1 Toelichting op de geconsolideerde programmabegroting Drechtwerk

	(voorlopige) Jaarrekening 2017	(updat) begroting 2018	(basis) begroting 2019
(x € 1000,-)			
<u>Opbrengsten</u>			
Netto-omzet	3.670	3.221	3.511
Kosten van grond- en hulpstoffenverbruik en uitbesteed werk	1.076	877	877
Toegevoegde waarde	2.594	2.344	2.634
Omzet Detacheringen Drechtwerk	6.041	6.121	5.873
Verwachte effect loonwaarde meeting			195
Kosten (onder aanbestede deta)	621	619	619
	5.420	5.502	5.449
Toegevoegde waarde totaal	8.014	7.846	8.083
Bijdrage groot bedrijfsvervoer	10		
Bijdrage individueel vervoer	273	300	300
Huuropbrengsten gebouwen	77	60	110
Dekkingsbijdrage SDD voormalige DWP	2.182	1.933	1.933
Overige bijzondere inkomsten	202	85	85
Totaal overige opbrengsten	2.744	2.378	2.428
Doorbelasting overhead aan BV's	429	274	275
Totaal opbrengsten	11.187	10.498	10.786
Kosten niet-gesubsidieerde medewerkers			
Salarissen ambtelijk medewerkers	2.082	2.111	1.916
Salarissen gecontracteerde medewerkers	2.965	2.967	3.030
Medewerkers niet in loondienst	417	355	240
Totaal kosten niet-gesubsidieerde medewerkers	5.464	5.433	5.186
Af: Salariskosten boventallig personeel	-70	-7	-6
Totaal	5.394	5.426	5.180

De kosten voor salarissen boventallig personeel worden bij de buitengewone baten en lasten als incidentele lasten gepresenteerd.

Meerjarenraming 2019 – 2022

	(voorlopige) Jaarrekening 2017	(updat) begroting 2018	(basis) begroting 2019
Kengetallen:			
Gemiddelden per fte:			
<i>Ambtelijke medewerkers Gem. aantal</i>	31,0	28,9	27,2
<i>Gecontracteerde medewerkers Gem. aantal</i>	40,3	40,8	40,8
Salarissen en sociale lasten per fte (bedragen in €)			
<i>Ambtelijke medewerkers</i>	67.248	73.096	70.580
<i>Gecontracteerde medewerkers</i>	73.537	72.649	74.238
Overige personele kosten			
Vervoerskosten	674	605	605
Studiekosten	75	85	85
Werkkleding	18	25	25
Kerstpaketten	54	64	64
Overige kosten	88	108	90
Totaal overige personele kosten	909	887	869
Algemene kosten			
Afschrijvingen materiële vaste activa	966	1.016	999
Afschrijvingen materiële vaste activa gefinancierd			
Afschrijvingen vaste activa	966	1.016	999
Rente langlopende leningen	498	498	451
Rente liquide middelen			
Ontvangen rente deelnemingen	-133	-135	-125
Rentekosten	365	363	326

Meerjarenraming 2019 – 2022

	(voorlopige) Jaarrekening 2017	(updat) begroting 2018	(basis) begroting 2019
Terreinen	31	28	28
Gebouwen	54	104	90
Meerjarenonderhoudsplan	140	101	101
Installaties	106	125	106
Machines (productie)	38	53	43
Computerapparatuur	428	422	422
Inventarissen	6	9	9
Aanschaffingen < € 1.000	17	20	20
Vervoermiddelen	2	1	1
Schoonmaakkosten	56	65	56
Onderhoudskosten	877	928	876
De onderhoudskosten van gebouwen, installaties en machines betreft correctief onderhoud, dat wil zeggen gebaseerd op incidentele reparaties, die van jaar tot jaar kunnen fluctueren.			
Elektriciteit	106	114	114
Gas	65	73	73
Water	12	13	13
Brandstofkosten vervoermiddelen	19	19	19
Energiekosten	203	219	219
Erfpacht	42	42	42
Bedrijfsmiddelen	10	12	12
Huur	52	54	54
Onroerende zaakbelasting	44	52	52
Milieubelastingen, reinigingsrechten	57	60	60
Brand- en bedrijfsschadeverzekering	44	36	36
W.A.-verzekering bedrijf	42	42	42
Overige verzekeringen	15	16	16
Belastingen & verzekeringen	203	205	205
Telecommunicatie	20	22	22
Kantoorbenodigdheden	7	8	8
Porti	20	18	18
Kosten fotokopieën	36	37	37
Abonnementen, contributies en vakliteratuur	42	40	40
Accountantskosten	75	75	75
Diverse overige kosten	5	30	5
Kantoorkosten	207	230	205

Meerjarenraming 2019 – 2022

	(voorlopige) Jaarrekening 2017	(updat) begroting 2018	(basis) begroting 2019
Reklamekosten		1	
Verkoopkosten		1	
Reis- en verblijfkosten	1	2	2
Leasekosten	130	122	122
Onderhoud en dienstverlening (arbo - Ict)	380	250	250
Kosten koffievoorziening	51	70	60
Diverse overige lasten	59	40	20
Overige kosten	622	484	454
Externe adviseurs			
Toelichting:			
Arbodienst	176	165	165
Diverse kosten externe adviseurs IDEM	204	85	85
Totaal	380	250	250
In de post diverse kosten externe adviseurs zijn kosten voor managementondersteuning ondergebracht inzake:			
Directie	67	15	15
Informatisering w.o. Voice-IT	98	40	40
P&O beheerkosten	13	20	20
Diverse overige afdelingen	26	10	10
Totaal	204	85	85
Leasekosten			
Hierin zijn begrepen de kosten van :			
Bedrijfs- en personenauto's	98	90	90
Heftrucks	32	32	32
Totaal	130	122	122
Totaal algemene kosten	3.495	3.502	3.340
Operationeel resultaat	1.389	683	1.397

Meerjarenraming 2019 – 2022

	(voorlopige) Jaarrekening 2017	(updat) begroting 2018	(basis) begroting 2019
Subsidieresultaat			
Salarissen Wsw-medewerkers	35.127	34.794	33.563
WsW subsidie Rijksgerelateerd	32.515	30.037	28.226
verwachte loon/prijs compensatie cq Subsidie compensatie			325
Inhouding SDD Rijksgerelateerde WsW subsidie (BW)	2.999	2.208	2.208
Subsidieresultaat	-5.611	-6.965	-7.220
Kengetallen			
Gemiddeld loon in fte	31.764	32.409	32.937
Gemiddelde bezetting Wsw-personeel in fte	1.106	1.074	1.019
Resultaat voor buitengewone resultaat	-4.222	-6.283	-5.823
Incidentele baten	572	180	180
Incidentele lasten	816	211	6
Incidentele baten en lasten	244	31	-174
Incidentele baten			
DVO Assmbly partner		160	
Dividend uitkering Frisfacalitaal (jaar T-)	56		150
Vrijval voorziening loonsuppletie 2013 & 2014		20	30
Diverse incidentele baten	516		
Totaal	572	180	180
Incidentele lasten			
Salariskosten boventallig personeel	70	8	6
Totaal	70	8	6
Overige Incidentele lasten			
Voorziening verliezen BV's	265	203	
Diverse incidentele lasten	481		
Totaal	746	203	
Resultaat voor dekkingsmiddelen	-4.466	-6.314	-5.649

Meerjarenraming 2019 – 2022

	(voorlopige) Jaarrekening 2017	(updat) begroting 2018	(basis) begroting 2019
Bijdrage Gemeenten			
De bijdrage gemeenten laten zich als volgt in beeld brengen			
- In rekening gebrachte bijdrage	4.714	6.314	5.649
- extra opgehaalde middelen 2de Burap			
Bijdrage deelnemende gemeenten verliessaldo	4.714	6.314	5.649
Resultaat voor onttrekking reserves	248	0	0
Onttrekking reserves			
Onttrekking uit bestemmingsreserve			
Onttrekking uit bestemmingsreserve	535	-	-
Totaal onttrekking reserves	535		

Gemeentelijke Bijdragen 2019

De gemeentelijke bijdrage in het verliessaldo van de Gemeenschappelijke regeling is geënt op het aantal personen woonachting in betreffende gemeente met een SW indicatie en ter werk gesteld bij of via Drechtwerk:

Gemeente	Aantal personen per gemeente 1-1-2018	Bijdrage individuele gemeente 2019
Alblasserdam	59	314
Dordrecht	656	3.489
Hendrik Ido Ambacht	41	218
Papendrecht	74	394
Sliedrecht	97	516
Zwijndrecht	135	718
Totaal gemeenten	1062	5.649
(bedragen x € 1000)		

5.2 Meerjarenraming 2019 – 2022

Met het opstellen van de begroting 2019 wordt (voorgeschreven wetgeving) een meerjarenraming afgegeven voor een periode van 3 jaar. Een meerjarenraming heeft naarmate verder in de tijd geraamd en tal van onzekerheden. Voor Drechtwerk, mede gezien de door gemaakte transitie en de huidige ontwikkelingen van de organisatie en haar (te verkrijgen) positie binnen het sociale domein in de Drechtsteden, is deze dan niet zomaar te maken.

De meerjarenraming zoals hieronder afgegeven is geprognosticeerd vanuit een aantal uitgangspunten die met en in de tijd weer anders kunnen zijn. De belangrijkste uitgangspunten gebruikt binnen de meerjarenraming voor Drechtwerk zijn:

- De SW subsidie voor Drechtwerk (minus inhouding door de SDD voor het onderdeel Begeleidwerken) is geënt op het meerjarig beeld voor de Rijkssubsidie en overgenomen vanuit de meest recente circulaire van het Rijk (septembercirculaire 2017) en verwachte minimale Rijkscompensatie.
- De salarissen van de SW populatie zijn doorgerekend op basis van uitstroom n.a.v. pensioen en een (behoedzame) verwachting (op basis van ervaring) van o.a. verhuizing en overlijden.
- De gemiddelde loonsom voor de SW salarissen zijn geënt op de meest recente en bekende ontwikkelingen van het WML en lopende Cao. (zie ook het risico hiervan in de risicoparagraaf)
- Voor de salarissen van niet gesubsidieerde medewerkers wordt een zelfde methodiek gehanteerd als genoemd bij de berekening van de SW populatie
- Ontwikkelingen en verwachting in de omzet van Drechtwerk. Met de omzet wordt bedoeld de orders vanuit de productie omgeving van DSA, de leerwerktrajecten en dagbesteding aangeboden vanuit DSA en alle detacheringen die vanuit de Drechtwerk plaatsvinden.

Op het laatst genoemde uitgangspunt is in de meerjaren prognose doorgerekend met een afnemende SW populatie. De daling van de gemiddeld FTE op SW, zie de afname gepresenteerd op pagina 21 van deze begroting, heeft een direct (neerwaarts) effect op de omzet van DSA en op de omzet van Drechtwerk op detachering.

De gemiddelde FTE SW voor het jaar 2020 neemt met 2,06% af t.o.v. 2019, in 2021 is dit percentage 1,95% en voor 2022 is dit 2,71% steeds t.o.v. het voorgaand jaar. Dit percentage van afname is ook als uitgangspunt gebruikt op de omzet van DSA en op de omzet van detacheringen in combinatie met aannamen gemaakt op prijs en omzet ontwikkeling .

Wat niet is meegenomen in de omzet maar ook haar effect heeft of zal hebben is het gegeven dat de gemiddelde leeftijd toeneemt doordat de instroom van SW in 2015 gestopt is, medewerkers worden ouder en de arbeidsproductiviteit neemt hierdoor af, ook dit heeft een rechtstreeks effect op de omzet en op de detacheringstarieven.

Meerjarenraming 2019 – 2022

Meerjarenraming resultaten 2019 - 2022

(* € 1000,-)

	Drechtwerk					
	jaarrekening 2017	update 2018	2019	Raming 2020	Raming 2021	Raming 2022
Omzet	9.711	9.342	9.579	9.405	9.232	8.995
Orderkosten	1.697	1.496	1.496	1.485	1.469	1.448
Toegevoegde waarde	8.015	7.846	8.083	7.919	7.762	7.548
Overige opbrengsten	2.744	2.378	2.428	2.398	2.398	2.398
Doorberekening overhead aan BV's	429	274	275	254	254	255
Totaal opbrengsten	11.188	10.498	10.786	10.571	10.414	10.201
Kosten niet-gesubsidieerde medewerkers	5.394	5.426	5.180	5.120	4.978	4.929
Overige personeelskosten	909	887	869	869	869	869
Resultaat begeleid werken				-	-	-
Algemene kosten	3.495	3.502	3.340	3.362	3.331	3.312
Operationeel resultaat	1.390	683	1.397	1.220	1.237	1.090
Salarissen Wsw-medewerkers	35.127	34.794	33.563	32.871	32.229	31.356
Rijksbijdrage Wsw-medewerkers	29.516	27.829	26.343	24.742	23.833	22.832
Subsidieresultaat	5.611-	6.965-	7.220-	8.130-	8.395-	8.524-
Incidentele baten en lasten	244	31	174-	150-	150-	150-
Resultaat voor gemeentelijke bijdragen	4.465-	6.314-	5.649-	6.760-	7.010-	7.285-
Gemeentelijke bijdragen	4.714	6.314	5.649	6.760	7.010	7.285
Resultaat voor bestemming	249	0	0	0-	0	0
Bestemmingsreserve	535	-	-	-	-	-
Resultaat na bestemming	784	0	0	0-	0	0

Vergelijk met de meerjarenraming 2018 – 2022 (opgesteld februari 2017)

Drechtwerk heeft in 2017 ingezet op het verder ontwikkelen van leerwerktrajecten, participatieplekken de plaatsen voor dagbesteding. Hiermee hoopt zij haar teruglopende omzet de komende jaren te compenseren. Omdat tot een succes te brengen is Drechtwerk wel sterk afhankelijk van het verkrijgen van deze trajecten. Als deze trajecten vergeven worden aan particuliere aanbieders, leidt dat tot verminderde opbrengsten en verhoogde kosten (en daarmee verhoogde bijdragen van gemeenten). Ook Groen BV is voor een groot deel van de omzet afhankelijk van het verkrijgen van orders vanuit de zes gemeenten.

Het negatieve subsidieresultaat als gevolg van het Rijsbeleid heeft overigens de komende jaren een zodanige omvang dat de tekorten substantieel zullen blijven.

(x € 1000)	Jaar	Raming 2019	Raming 2020	Raming 2021
Gemeentelijke bijdrage;				
Vanuit meerjarenraming 2018 - 2021		6.631	7.225	6.943
Vanuit meerjarenraming 2019 - 2022		5.649	6.760	7.010
Vershil		982-	465-	67

Meerjarenraming 2019 – 2022

Meerjarig beeld Rijkssubsidie Drechtsteden

Stand septembercirculaire 2017

Gemeentelijke indeling 2017

CBS-code Gemeente	2018	2019	2020	2021	2022
	1.861.022.000	1.741.857.000	1.636.579.008	1.582.077.450	1.523.630.281
482 Alblasserdam	1.336.543	1.278.254	1.205.911	1.176.766	1.130.523
505 Dordrecht	20.197.652	18.941.705	17.805.864	17.170.168	16.561.499
531 Hendrik-Ido-Ambacht	872.570	835.767	804.535	793.562	764.575
590 Papendrecht	1.990.853	1.853.293	1.742.558	1.692.436	1.640.575
610 Sliedrecht	2.257.206	2.134.922	2.018.953	1.915.170	1.836.039
642 Zwijndrecht	3.382.450	3.182.508	3.053.416	2.981.469	2.803.746

Totaal SW Subsidie Drechtsteden	30.037.274	28.226.448	26.631.237	25.729.570	24.736.957
Inhouding SW Subsidie door SDD BW	2.208.000	2.208.000	2.208.000	2.208.000	2.208.000
Beschikbaar voor Drechtwerk	27.829.274	26.018.448	24.423.237	23.521.570	22.528.957

5.3 Geprognoteerde (meer jaren) Balans

(Onder bewerking t.b.v. definitieve vaststelling door AB 4 juli 2018)

Geprognoteerde balans <i>bedragen x € 1.000</i>						
	2016	2017	2018	2019	2020	2021
ACTIVA	Realisatie	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting
Vaste activa						
Materiele vaste activa	26.866	25.607	24.942	23.952	22.969	21.989
financiële vaste activa	2.256	2.000	2.150	2.150	2.150	2.150
Totaal vaste activa	29.122	27.607	27.092	26.102	25.119	24.139
Vlottende activa						
Voorraden	153	250	250	250	250	250
Vorderingen met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar	2.733	3.500	2.500	2.500	2.500	2.500
Overlopende activa	1.057	500	350	350	350	350
Liquide middelen	371	500	300	250	250	250
Totaal vlottende activa	4.314	4.750	3.400	3.350	3.350	3.350
Totaal activa	33.436	32.357	30.492	29.452	28.469	27.489
PASSIVA						
Eigen vermogen						
Algemene reserve	0	6	0	0	0	0
Bestemmings Reserve	529	225	100	100	100	100
Nog te bestemmen resultaat	695	0	0	0	0	0
Totaal Eigen vermogen	1.224	231	100	100	100	100
Voorzieningen	594	135	772	862	952	1.042
Schulden op lange termijn						
Leningen	27.584	27.978	25.400	24.394	23.374	22.340
Vlottende passiva						
Netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar	3.537	3.513	3.720	3.596	3.543	3.507
Overlopende passiva	497	500	500	500	500	500
Totaal vlottende passiva	4.034	4.013	4.220	4.096	4.043	4.007
Totaal passiva	33.436	32.357	30.492	29.452	28.469	27.489

5.3.1 Overzicht EMU – saldo

(Onder bewerking t.b.v. definitieve vaststelling door AB 4 juli 2018)

Berekening EMU-saldo (bedragen x € 1.000)	2.016	2.017	2.018	2.019	2.020	2.021
Exploitatiesaldo voor toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves (BBV, art.17c)	578	0	0	0	0	0
Afschrijvingen ten laste van de exploitatie	993	1037	1012	1015	1008	1005
Bruto dotaties aan de post voorzieningen ten laste van de exploitatie	105	90	90	90	90	90
Investerings in (lm)materiele vaste activa die op de balans worden geactiveerd	24	100	25	25	25	25
Berekend EMU-saldo (= A + B + C - D)	1652	1027	1077	1080	1073	1070

